

**ПРЕДЛОЗИ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ТЕКСТА НАЦРТА ОДЛУКЕ О БУЏЕТУ ГРАДА
БОРА ЗА 2021. ГОДИНУ**

Орган/организација/заинтересовано лице:

Група ОЦД:

**Друштво младих истраживача Бор, Покрет за ново доба, Грађанска
читаоница Европа, Група 55**

Седиште и адреса: ДМИ Бор, 3. октобра 71

**Име и презиме лица које доставља предлоге: Драган Ранђеловић у име
групе организација**

Контакт телефон: 064 230 96 01

Е-пошта: draganrandjelovic1510@gmail.com kancelarija@mibor.rs

petras@bo.os.sud.rs petrash63@gmail.com

zvonko.damnjanovic@gmail.com

radamirkobor@mts.rs

Датум: 19.11.2020.

Начелне примедбе на текст Нацрта Одлуке о буџету града Бора за 2021. годину

Понављамо начелну примедбу који смо већ дали у прошлогодишњој јавној расправи о нацрту буџета града Бора, а која се односи на неприкладан начин обједињавања свих текстова у један изузетно велики документ који је непрегледан и неподесан за јавну расправу. Ове године омогућено је посебно издвајање само обрасца за предлоге, закључка и програма јавне расправе, док је сам нацрт буџета остао као преобиман и тешко претражив докуменат. Кратка презентација са основним елементима нацрта није стављена на сајт града. Поново предлажемо да у будућим јавним расправама текст Нацрта документа, полугодишњи извештај, посебно образложења нацрта буду издвојени и приказани као посебни документи да би се заинтересовани лакше упознавали и дали евентуалне предлоге.

Поново је начелна примедба да као што је случај са повезивањем буџета града са стратешким и планским документима у неким областима (на пример Локалног акционог плана запошљавања и Програма 3 Локални економски развој) потребно је повезати и друге програме, посебно у Програму 6 Заштита животне средине са реализацијом планова заштите ваздуха, или у Програму 4. Развој туризма са реализацијом Стратегије развоја туризма, или Програм 17. Енергетска ефикасност и обновљиви извиру енергије са реализацијом Плана енергетске ефикасности који је у процесу израде и ресализацијом других планова.

Начелна примедба односи се и на приходе и расходе планиране Нацртом буџета за 2021. Закон о накнадама за коришћење јавних добара (Сл. Гласник РС бр. 95/2018, 49/2019 и 86/2019 - усклађени динарски износи) предвиђа надокнаде за 15 различитих природних добара а не само: Накнада за коришћење ресурса и резерви минералних сировина како је дато у разделу 741511 предлога буџета. У плану прихода у разделу 733000 ТРАНСФЕРИ ОД ДРУГИХ НИВОА ВЛАСТИ потребно је дати износе за све приходе по наведеном закону (чл. 4., став 1. Тачке 1-15).

Сви ови приходи морају се наменски употребити за очување капацитета животне средине, заштиту, санацију и одрживи развој.

То значи да су средства за заштиту животне средине већа од 300.000.000 динара и треба их расподелити за реализацију програма превенције, заштите и санације животне средине а не, као до сада, годинама неменски трошити а највећи проблем локалне заједнице је загађење животне

средине која је ограничавајући фактор развоја.

**Примедбе у појединостима (наводе се примедбе на конкретне чланове
Нацрта Одлуке о буџету града Бора за 2021. годину**

1. У плану прихода у разделу 733000 ТРАНСФЕРИ ОД ДРУГИХ НИВОА ВЛАСТИ дати су приходи града од трансфера из буџета државе. Закон о накнадама за коришћење јавних добара (Сл. Гласник РС бр. 95/2018, 49/2019 и 86/2019) предвиђа надокнаде за 15 различитих природних добара. У плану прихода у разделу 733000 ТРАНСФЕРИ ОД ДРУГИХ НИВОА ВЛАСТИ потребно је дати приходе за све приходе по наведеном закону (чл. 4. Закона, став 1. Тачке 1-15) који се преносе граду.

Сви ови приходи морају се наменски употребити за очување капацитета животне средине, заштиту, санацију и одрживи развој.

2. У табели ПЛАН РАСХОДА ПО ПРОГРАМИМА: Износ у ставци 6. Заштита животне средине изменити и предвидети сва трансферна средства добијена на основу Закона о накнадама за коришћење јавних добара као и сва средства прикупљена по локалним одлукама о заштити животне средине.

У табели Капитални пројекти - Б. Остали капитални издаци предвидети средства за пројекте заштите животне средине који су предвиђени просторним и урбанистичким плановима и стратешким проценама заштите животне средине и решењима надлежних органа за њихову реализацију.

3. Износ у Плану расхода по програмима у ставци 4. Програм развоја туризма, као и у делу рекапитулације, треба преиспитати и повећати како би се реализовале активности које се предвиђају Стратегијом развоја туризма за 2021. Годину.

4. У Плану расхода по програмима у ставци 17. Програм енергетске ефикасности и обновљиве енергије, као и у делу рекапитулације, треба поново проценити која се средства морају уложити у ову област јер је нелогично да се у буџету за 2021. уопште не планирају средства за енергетску ефикасност.

Образложење предлога за унапређење Нацрта Одлуке о буџету града Бора за 2021. Годину

1. Потребно је јасно навести из којих су наменских извора трансферна средства која се преносе граду Бору, посебно која се средства преносе као део надокнада према Закону о накнадама за коришћење јавних добара.

2. За Нацрт буџета 2020. у водичу који је постављен на сајт града Бора наведено је да је за Програм 6. Заштита животне средине планирано 82.847.440 дин односно 3,4% буџета по програму. У коначном буџету 2020. Програм 6. планирано 134.652.922 или 4,17%.

По нацрту буџета за 2021. за Програм 6. Заштита животне средине планирано је 18.137.600,00 или свега 0,83%. Потребно је овај износ повећати и ускладити са активностима које ће бити планиране новим Програмом заштите ваздуха у англомерацији Бор, обзиром да је по последњем извештају Агенције за заштиту ваздуха квалитет ваздуха у Бору треће категорије која захтева обавезну израду Програма квалитета ваздуха за англомерацију. Постојећи програм је из 2014. је већ истекао. С друге стране наставља се израда Краткорочног плана квалитета ваздуха према примедбама Министратва за животну средину а за његову реализацију је у буџету за 2020. било планирано преко 50 милиона динара.

Не види се ни којим средствима је планирана израда новог Плана заштите животне средине који треба да замени постојећи ЛЕАП који истиче ове године

Генерално, посебно у Рекапитулацији, потребно је детаљније приступити разради овог раздела, ради усклађивања са донетим просторним, урбанистичким плановима, стратешким проценама утицаја, потреби санација стања загађења животне средине и контаминираних простора, и посебно уважити предлоге и захтева месних заједница на чијој се територији релизују програми и пројекти изградње рударских и металуршких који сада нарушују или ће нарушивати или угрожавати становништво тих локалних заједница.

Проширити и редефинисати циљ расхода ових средстава јер се планираним програмима штите квалитет ваздуха, вода, земљишта, хране, здравља људи а не само заштита природе.

Прецизирати законе по којима се реализују пројекти јер је Закон о заштити животне средине кровни закон а низом конкретних закона су прецизиране одредбе о заштити ваздуха, вода, земљишта, шума, природе

исл.

Боље дефинисати основе, описе, циљеве и индикаторе јер на пример индикатор "Мониторинг квалитета чиниоца животне средине(вода, ваздух), управљање комуналним отпадом, заштита површинских вода пречишћавањем отпадних комуналних вода." не може бити "Број подручја која су проглашена заштићеним подручјем 3.категорије."

У образложењу Нацрта буџета града за 2021. наведено је следеће:

"Влада Србије је на седници која је одржана 18. Априла 2019. године усвојила Уредбу о критеријумима за одређивање активности које утичу на животну средину према количини загађења, односно степену негативног утицаја на животну средину који настаје обављањем активности, износима накнада, условима за ослобађање од плаћања накнаде или њено умањење, као и критеријумима који су од значаја за утицај физичких лица на животну средину. Град Бор више не може рачунати на приходе од таксе за заштиту и унапређење животне средине у истом износу као претходних година, која је била један од већих прихода буџета Града. Законска решења су промењена, па се ова накнада више неће наплаћивати на исти начин. Званично накнада за заштиту и унапређење животне средине се наплаћује тако што се обрачун ради по квадратури физичких и правних лица у односу на остварене приходе 0,4% и у том случају Град остаје без значајног прихода у износу од 200.000.000,00 динара на годишњем нивоу. Накнада за заштиту и унапређивање животне средине је планирана у износу од 35.000.000,00 динара."

Међутим, главни извори загађења у Бору нису становници, предузетници и мала предузећа, већ руднички и металрушки објекти и тзв. историјско загађење за чије решавање је одговорна држава. Зато главни извори за решавање проблема животне средине морају бити средства рудничке ренте и друга средства посебних надокнада за коришћење природних добара, као и друга трансферна и наменска средства државе.

3. У нацрту буџета за 2021. за програм 4. Развој туризма предвиђено је 46.692.719,00 динара што износи 2,13% док је у коначном буџету за 2020. било планирано 57.453.044 дин или око 2%. Обзиром да се очекује усвајање Стратегије развија туризма потребно је сагледати које ће активности бити предвиђене за 2021. и којим средствима треба да буду покривене.

4. У нацрту буџета за 2021. за програм 17. Енергетска ефикасност и обновљиви извори енергије уопште нису предвиђена средства? И у прошлогодишњем буџету била је предвиђена изузетно мала сума од свега 0,1 и то за израду Плана енергетске ефикасности. Обзиром да овај план

треба да буде усвојен 2021. мора да постоје резервисана средства за његову реализацију.